

SCHILDERES CHRISTINE COMYN WIJDT BOEK EN EXPO AAN FRANSE KONINGIN

De MARIE-ANTOINETTE in elk van ons

Marie-Antoinette was monarche, moeder en Miss Oppervlakkigheid, maar toch vooral 'een buitengewoon gewone vrouw'. Kunstenaar Christine Comyn dompelde zich tweeënhalft jaar onder in de wereld van de gehate Franse koningin en geeft haar, meer dan 200 jaar nadat ze stierf onder de guillotine van de Franse Revolutie, een tweede kans met de tentoonstelling en het boek *La douceur de l'ignorance*. De conclusie? 'Marie-Antoinette, c'est nous.'

DOOR SARAH THEERLYWYCK

Christine Comyn combineerde voorwerpen die symbool staan voor één aspect van de koningin, en combineerde die met vrouwenportretten.

Frankrijks koningin werd. De vrouw die over haar hongerige volk gezegd zou hebben: 'Dat ze dan cake eten' - "Niet waar", zegt Comyn - en door datzelfde volk omwille van haar spijlucht 'Madame Déficit' genoemd werd. Ten onrechte. Marie-Antoinette is een tragisch figuur. Ze heeft extreme emoties en levensomstandigheden gekend. Van de grootste luxe, rijkdom en oppervlakkigheid kwam ze door de revolutie opeens in de gevangenis terecht. Het heeft haar karakter ingrijpend veranderd. Ze is gaan inzien dat ze totaal verkeerd bezig was, maar het was te laat. En het was die ommekeer - die revolutie in haar karakter, zeg maar - die me zo aangegrepen heeft. Op het eind van haar leven schreef ze aan een vriend: 'Het is in tijden van ongeluk dat men het beste voelt wie men werkelijk is.'

Verwacht in Knokke geen serie saai kopieën van achttiende-eeuwse portretten te zien. Comyn schilderde voorwerpen die symbool staan voor één aspect van het karakter of het leven van Marie-Antoinette en maakte een reeks digitale

dat is ook bij vrouwen nu nog steeds het streven. Ze was ook een trendsetter op het vlak van mode en decoratie. Ik vind mezelf terug in haar liefde voor mooie dingen. Helemaal wild worden van een porseleinen koffiekopje: ik begrijp dat helemaal. In een van de brieven aan haar moeder schrijft Marie-Antoinette: 'Het is waar, mama, ik hou van mooie kleren.' Ze was ontwapenend in haar eerlijkheid. Ik ben ervan overtuigd dat zij een goede vrouw was. Misschien een beetje hautain, maar goed van hart. Ze zou niemand kwaad gedaan hebben.'

Tweede kans

"Natuurlijk had ze ook kleine kantjes en leefde ze in haar eigen wereld, blind voor het onrecht van haar onderdanen. Maar leven wij niet allemaal met oogkleppen op? Koesteren we niet allemaal onze onwetendheid?" Of zoals T.S. Eliot schreef in zijn *Four Quartets*: "Human kind cannot bear very much reality." ('De mensheid kan maar een beperkte dosis werkelijkheid aan'). Niet toevallig citeert

Kristien Hemmerchts net die woorden in haar essay in het boek. Maar ging Marie-Antoinette niet erg ver in haar ontkenning van de realiteit van haar tijd? Comyn: "In een paar van mijn werken vraag ik het haar ook impliciet: 'Waarom heb je niks gedaan? Waarom had je geen oog voor je volk? Waarom heb je je politiek niet meer ingezet?' Maar ze heeft geen tweede kans gekregen. Op haar achtendertigste al stierf ze onder de guillotine. Met deze tentoonstelling en dit boek geef ik haar alsnog een tweede kans."

Comyn spreekt over de achttiende-eeuwse koningin alsof ze het over een dierbare vriendin heeft. "De grenzen van de tijd zijn weggevallen voor mij. Ik heb al haar brieven gelezen, ben tientallen keren naar Versailles gegaan. Ik heb tweeënhalft jaar met Marie-Antoinette geleefd en het voelt alsof ik een band met haar heb. De identificatie gaat erg ver. Ik kan tot tranen toe bewogen worden als ik iets over haar lees. In het Musée Carnavalet in Parijs stond ik te huilen voor het portret van haar zontje, dat op achtjarige leeftijd gestorven is."

La douceur de l'ignorance, nog tot 28 mei in de Absolute Art Gallery in Knokke. www.absoluteartgallery.com

Het gelijknamige boek is uitgegeven bij Lannoo. www.lannoo.com

CHRISTINE COMYN:
Er is meer aan Marie-Antoinette dan pronkzucht en decadentie. Ze was ook een goede moeder, en dat is nog steeds het doel van vrouwen

composities waarin ze vrouwenfiguren en voorwerpen mixt. Maar vooral maakte ze portretten van vrouwen van nu, die ze expliciet linkt aan de achttiende-eeuwse koningin. Sommige zijn anoniem, in andere herken je duidelijk Scarlett Johansson (de romantische, de passionele) of Paris Hilton (de oppervlakkige, de spijzieke). Comyn: "Als je kijkt naar Hollywood en de hele babecultuur van nu, dan besef je dat het pronkerige en het decadente dat Marie-Antoinettes leven kenmerkte, van alle tijden is. Toch is er ook meer dan dat. Marie-Antoinette was ook een goede moeder en

BEELDEN CHRISTINE COMYN

Comyn maakte portretten van hedendaagse vrouwen, die ze expliciet linkt aan Marie-Antoinette.

Knokke, even na de middag. Christine Comyn (53) biedt me na ons interview een lift aan naar het station. Ze neemt me bij de arm: "Maar eerst nog even naar de bijoux kijken." We laten onze blik verlekend glijden over de juwelen die in de etalage van het winkeltje naast de Absolute Art Gallery geëtalageerd liggen. Daarna gaat het in een dikke Mercedes naar het station. Om maar te zeggen: Christine Comyn is geen kunstenaar, ze is een zolderkamertje-versleten jeanszelfgeroilde sigaret. Ze houdt van schoonheid, overdaad, roze. En met haar nieuwe boek en tentoonstelling *La douceur de l'ignorance* komt ze daar ook ongetuigd voor uit.

Tussen kunst en kitsch

Niet dat Comyn dat voorheen niet deed. Sinds ze in 1987 definitief aan de slag ging als professioneel kunstenaar,

verwierf Comyn naam en faam met romantische en sensuele vrouwenportretten. "Het is een eerder onbewuste keuze", vertelt ze. "Wellicht schilder ik vooral vrouwen omdat ik daarin mijn eigen vrouwelijkheid kwijt kan. Ik kan nu eenmaal makkelijker sensualiteit en emotie leggen in een vrouwenportret dan in een mannenportret. Ik ben geen rabiate feministe, maar ik draag vrouwelijkheid wel hoog in het vaandel. *La douceur de l'ignorance* is dan ook een door en door vrouwelijke tentoonstelling. Ik heb me echt laten gaan. Esthetiek is in de wereld van de hedendaagse kunst dan misschien iets vies, ik trek me daar niks van aan. Sommige van de werken hier zijn pure rococo. Is het kunst? Is het kitsch? Is het decoratie? Het is een beetje vanalles, maar het is vooral Marie-Antoinette."

Alles draait inderdaad om de Oostenrijkse prinses die op haar veertiende uitgehuwelijkt werd aan Lodewijk XVI en vier jaar later prompt